

Tijdelijke nieuwkomersvoorzieningen

Wat schoolbesturen kunnen doen om extra onderwijsplekken voor nieuwkomers te realiseren

Nieuwkomers hebben ongeacht hun status recht op onderwijs. Alle leerplichtige nieuwkomers die in Nederland verblijven moeten zo snel mogelijk, maar uiterlijk binnen 3 maanden naar een reguliere school of een school met een onderwijsaanbod speciaal voor nieuwkomers. Als de toestroom van nieuwkomers in een gemeente zo groot is, dat de bestaande onderwijsvoorzieningen niet meer volstaan, dan kan een schoolbestuur een tijdelijke nieuwkomersvoorziening (tnv) oprichten. Hiervoor moet de minister van Primair en Voortgezet Onderwijs de gemeente (formeel het college van burgemeester en wethouders) eerst toestemming geven. Tijdelijke nieuwkomersvoorzieningen bieden schoolbesturen extra mogelijkheden ten aanzien van het onderwijspersoneel, de onderwijshoud en de onderwijstijd.

Oprichten tijdelijke nieuwkomersvoorzieningen

1. De minister moet toestemming geven aan een gemeente om een tnv te starten

Een tnv kan niet ontstaan zonder toestemming van de minister van Primair en Voortgezet Onderwijs. De minister geeft toestemming op verzoek van de gemeente of doet dit op eigen initiatief. Pas als er voor een gemeente toestemming door de minister is verleend om een tnv te starten, kan een schoolbestuur aan de slag met het inrichten van een tijdelijke nieuwkomersvoorziening.

Tnv op verzoek van de gemeente

Wanneer er een tekort aan onderwijsplaatsen voor nieuwkomers ontstaat of dreigt te ontstaan bespreekt de gemeente met schoolbesturen de mogelijkheden om snel plek te creëren in het onderwijs. Schoolbesturen en gemeenten kunnen hierbij de regiocoördinatoren van het ministerie van OCW om advies vragen. Als het met de bestaande onderwijsvoorzieningen niet meer lukt, kan een gemeente toestemming vragen aan de minister om een of meerdere tnv's op te richten. Hiervoor is een formulier beschikbaar. Voor het primair onderwijs kunt u [hier](#) terecht en voor het voortgezet onderwijs kunt u [hier](#) terecht.

Tnv op initiatief van de minister

Wanneer er nieuwkomers in een gemeente zijn die geen onderwijs krijgen, kan de minister (na overleg met de gemeente) ook zonder verzoek besluiten dat er een tijdelijke nieuwkomersvoorziening moet komen. Meer informatie hierover is te vinden in de [handreiking gemeenten](#).

2. Als er toestemming is: meld de tnv bij DUO en stel een inrichtingsplan op

Als de minister toestemming heeft gegeven aan een gemeente om een tnv te starten, meldt het schoolbestuur de tnv binnen acht weken via de website van DUO: voor het primair onderwijs klik [hier](#) en voor het voortgezet onderwijs klik [hier](#). Het melden gaat middels een inrichtingsplan.

Als de minister op eigen initiatief besluit dat er een tnv moet komen, heeft een schoolbestuur vier weken de tijd om een tnv te melden via de website van DUO. Het inrichtingsplan vervangt het schoolplan en de schoolgids voor wat betreft de tijdelijke nieuwkomersvoorziening.

Onderwijsprogramma

In een tnv heeft een schoolbestuur meer ruimte om zelf het onderwijsprogramma vast te stellen. Wel zijn er randvoorwaarden:

- Het onderwijsprogramma bevordert het ononderbroken ontwikkelingsproces van leerlingen naar het po of vo.
- Het onderwijsprogramma bevordert actief burgerschap en sociale cohesie, evenals het sociaal en emotioneel welbevinden van leerlingen.
- Het onderwijsprogramma is zoveel mogelijk gericht op kerndoelen, en besteedt in ieder geval aandacht aan:
  - voor het po: zintuigelijke en lichamelijke oefening; Nederlandse taal; en rekenen en wiskunde;
  - voor het vo: lichamelijke opvoeding, Nederlandse taal en wiskunde.

Onderwijstijd

In principe moet een school in een tijdelijke nieuwkomersvoorziening een onderwijsprogramma draaien op basis van dezelfde onderwijstijd als in het reguliere po en vo. Maar als dat niet mogelijk is, vanwege bijvoorbeeld een tekort aan personeel, wordt een aangepaste onderwijstijd toegestaan in een tnv. Een leerling moet altijd ten minste 12,5 uren (vijf dagdelen) per week onderwijs krijgen, verspreid over ten minste drie onderwijsdagen. In deze onderwijstijd moeten ten minste tien uren per week worden besteed aan het leren van de Nederlandse taal, waarbij het mogelijk is om ook in andere (kern)vakken aandacht te besteden aan de Nederlandse taal. De aangepaste onderwijstijd in een tijdelijk nieuwkomersvoorziening is een laatste redmiddel als alle andere mogelijkheden zijn uitgeput. Er dient altijd gestreefd te worden naar een volledig onderwijsaanbod.

Onderwijspersoneel

In een tnv staan in principe bevoegde leraren voor de klas. Als het een schoolbestuur echter niet lukt om bevoegde leraren te vinden, mag een tnv tijdelijk of gedeeltelijk ook ander onderwijspersoneel ingezet worden om het onderwijs te verzorgen.

Primair onderwijs

Als het een schoolbestuur niet lukt om een vacature te vervullen in een tnv voor het basisonderwijs, is het mogelijk om het onderwijs te laten verzorgen door studenten die in opleiding zijn tot leraar basisonderwijs (pabo-studenten) of leraren die bevoegd zijn om in het voortgezet onderwijs les te geven. Ook kan onderwijsondersteunend personeel tijdelijk worden ingezet. Deze mogelijkheden gelden niet voor onderwijs in de kernvakken (Nederlandse taal, rekenen en wiskunde, zintuigelijke en lichamelijke opvoeding) en actief burgerschap en sociale cohesie.

Voortgezet onderwijs

Scholen voor voortgezet onderwijs hebben op grond van de bestaande regelgeving al juridische ruimte om – indien het niet anders kan – tijdelijk onbevoegd personeel voor de klas te zetten. In de wet is bijvoorbeeld bepaald dat een onbevoegde leerkracht ook les mag geven als het schoolbestuur een vacature niet kan vervullen of als een leraar tijdelijk afwezig is. Het schoolbestuur moet zich dan wel inspannen dat de onbevoegde leerkracht alsnog de benodigde bevoegdheid haalt. Inzet van onbevoegd personeel mag nooit langer dan strikt noodzakelijk.

Algemene informatie en ondersteuning

Bekostiging

Scholen die aan nieuwkomers onderwijs geven, kunnen hiervoor nieuwkomersbekostiging ontvangen. Deze bekostiging wordt, net als alle bekostiging, op bestuursniveau toegekend. De hoogte van de bekostiging is afhankelijk van het aantal nieuwkomers op een school en wordt berekend op basis van een bedrag per leerling. Zowel in het basisonderwijs als in het voortgezet onderwijs geldt de nieuwkomersbekostiging voor de eerste twee jaar dat een nieuwkomer in Nederland is.

➤ Aanvullende bekostiging - DUO Zakelijk

Handreikingen tijdelijke nieuwkomersvoorzieningen

Zowel voor schoolbesturen als voor gemeenten is er een Handreiking tijdelijke nieuwkomersvoorzieningen.

➤ Voor schoolbesturen

➤ Voor gemeentebesturen

Visuals

Naast de visual voor schoolbesturen is er ook een visual voor gemeentebesturen.

➤ Visual gemeentebesturen

Regiocoördinatoren

De regiocoördinatoren van het ministerie van OCW informeren en ondersteunen zowel gemeenten als schoolbesturen bij het organiseren van onderwijs voor nieuwkomers. De regiocoördinatoren kunnen de wet- en regelgeving nader toelichten, en helpen bij het zoeken naar oplossingen en het bij elkaar brengen van partijen. De regiocoördinatoren zijn bereikbaar via nieuwkomers@minocw.nl.

LOWAN

Scholen kunnen voor ondersteuning ook terecht bij LOWAN.

➤ LOWAN-PO: Primair onderwijs

➤ LOWAN-VO: Voortgezet onderwijs

